

**สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน
ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7**

**STATES OF CURRICULUM MANAGEMENT IN SCHOOLS TEACHING
LEVELS 1-3 STUDENTS UNDER NAKHONRATCHASIMA
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7**

เฉลิมรัฐ วงษ์วัฒน์/ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 – 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 269 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 76 คน ครูวิชาการ จำนวน 76 คน และครูผู้สอนจำนวน 117 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Form) แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมุติฐานใช้ (t-test) และ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างเป็นรายคู่ ใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method) โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล และด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานพบว่าผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน มีความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่าผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 17

และการสัมมนาวิชาการเพื่อเผยแพร่งานวิจัยสู่ชุมชน ครั้งที่ 5

3. ปัญหาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 – 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 พบว่าปัญหาทั้ง 7 ด้านคือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ด้านการสรุปการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

คำสำคัญ : สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine and compare the states of basic curriculum management in schools teaching levels 1-3 students under Nakhonratchasima Educational Service Area Office 7. The research focused on the opinions of school administrators, academic teachers and regular teachers, classified by ages, educational background, positions and working experiences. There were 269 research samples which comprised of 76 school administrators, 76 academic teachers and 117 regular teachers. A set of rating scale and open form questionnaire was used to collect the data. The reliability of the questionnaire was .98. The statistics used to analyze the collected data were percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by t-test and F-test. If the significant differences were found, the Scheffe' method was used. The level of significant differences was set at .05. The results of this research were as follows:

1. The overall opinion of school administrators, academic teachers and regular teachers on the management of basic curriculum in the schools teaching levels 1-3 students as a whole was at “high” level. When considering in each aspect, it was found that the mean scores ranked from the most to the least were preparation for school readiness, followed by supervising monitoring, following-up and evaluating, and the management of the school curriculum, respectively.

2. There were significant differences at the level of .05 for the states of curriculum management in schools teaching levels 1-3 students under Nakhonratchasima Educational Service Area Office 7 in terms of ages, positions and working experiences. In contrast, there was no significant difference in terms of educational background.

3. Problems found in curriculum management in schools teaching levels 1-3 students under Nakhonratchasima Educational Service Area Office 7 were: 1) the

preparation for school readiness; 2) the construction of school curriculum; 3) the plan for the management of school curriculum; 4) the implementation of school curriculum; 5) the supervision, monitoring, following-up and evaluation; 6) the conclusion of state of school curriculum management; and 7) the improvement and development of the process of school curriculum management.

Keywords: Curriculum Management

บทนำ

กระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และการดำเนินชีวิตของสังคมไทย โดยสถานการณ์ต่างๆ ของทั่วโลกในปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นระบบติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว เทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้เกิดแรงกระตุ้นและแรงผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสถานการณ์นั้นๆ ได้ และหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทันกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงนี้คือ การให้การศึกษาแก่ประชาชน เมื่อมองการจัดการศึกษาที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีการใช้หลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาของประเทศได้แก่ หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ดังนั้นจึงพบว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่ดังกล่าวนี้ ไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยเจริญก้าวหน้าไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ได้ทันเหตุการณ์ เพราะการศึกษาถูกกำหนดนโยบาย หลักการ และแนวปฏิบัติจากส่วนกลางมากเกินไป ทำให้หลักสูตรที่นำมาสอนห่างไกลจากชุมชน ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องไกลตัวมากกว่าที่จะเรียนรู้เรื่องของตัวเองทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินชีวิตและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการด้านต่างๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ด้วย (กรมวิชาการ, 2544, 1) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างเสริมความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระการเรียนรู้ให้ เป็นไปอย่างต่อเนื่องและให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานจัดทำสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพ

ปัญหาของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กรมสามัญศึกษา, 2542, 5)

จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ดังกล่าวจึงได้ก่อให้เกิดการตื่นตัวครั้งใหญ่ของครูอาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทำให้มีการปฏิรูปและปรับเปลี่ยนโฉมหน้าการจัดการศึกษาของไทย กระทรวงศึกษาธิการได้แสดงความมุ่งมั่นในการปรับปรุงกระบวนการจัดการศึกษาและปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของชีวิตและสังคม โดยอาศัยอำนาจในบทเฉพาะกาล มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงมีการกำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ให้เป็นหลักสูตรที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานความเป็นไทยและความเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคลซึ่งสถานศึกษาจะต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและลักษณะอันพึงประสงค์ให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, 3)

ด้วยเหตุผลนี้ทำให้สถานศึกษาต้องจัดทำสาระของหลักสูตรในสถานศึกษาด้วยตนเอง และมีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินการจัดการศึกษาทุกๆด้าน โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งกล่าวถึงการจัดกระบวนการการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 24 (1) กำหนดว่า สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นการกระจายอำนาจทางการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาทำให้สถานศึกษามีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแม่บท โดยมีการปรับกระบวนการเรียนรู้ ปรับพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนและรวมไปถึงการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และนโยบายทางการศึกษา และสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ (สำนักพัฒนาการศึกษาฯ วัฒนธรรม เขตการศึกษา 1, 2545, 12)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นข้อมูลให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้ทราบความก้าวหน้าในเรื่องของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียนให้สามารถบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาได้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตอบสนองต่อความ

ต้องการ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและสังคม อีกทั้งยังนำข้อปัญหาและข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประกอบในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 ปีการศึกษา 2551
 ทั้ง 7 ด้านคือ 1.ด้านการเตรียมความพร้อม 2.ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3.ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4.ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) 5.ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล 6. ด้านการสรุปการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและ 7.ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 ปีการศึกษา 2551 จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 76 คน ครูวิชาการ จำนวน 76 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,172 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 76 คน ครูวิชาการ จำนวน 76 คน ได้จากประชากรทั้งหมด ครูผู้สอนได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์

ของจุมพล สวัสดิยากร จำนวนร้อยละ 10 ของประชากร (อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, 149) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 117 คน รวมทั้งสิ้น 269 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และสถานภาพการดำรงตำแหน่ง เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 การกำหนดคะแนนของแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำมาตรวจให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้ 5 คะแนน

ระดับความคิดเห็นมาก ได้ 4 คะแนน

ระดับความคิดเห็นปานกลาง ได้ 3 คะแนน

ระดับความคิดเห็นน้อย ได้ 2 คะแนน

ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (Open Form)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ข้อมูลที่ได้รับแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือวิจัยส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 269 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 269 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้วนำมาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของกลุ่มประชากรวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละ ความคิดเห็นในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การเปรียบเทียบในการบริหารจัดการหลักสูตร

สถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวน One - way ANOVA เพศ วิเคราะห์ด้วยค่าคะแนนที่เป็นอิสระต่อกัน Independent Samples t - test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ใช้ วิเคราะห์ความแปรปรวน One - way ANOVA และเพศ ใช้ ค่าคะแนนที่เป็นอิสระต่อกัน Independent Samples t - test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่เปิดสอน ในช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน ต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น 3 ลำดับคือ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล 3) ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง อายุ และประสบการณ์ในการทำงานพบว่าผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นชั้นที่ 1- 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่าผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นชั้นที่ 1- 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 การวิจัยพบปัญหาทั้ง 7 ด้านคือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ด้านการสรุปการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการศึกษากิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วยชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาทุกแห่งได้เคยดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วซึ่งทำให้เกิดประสบการณ์และความชำนาญ

1.1 ด้านการเตรียมความพร้อม พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สุรสิทธิ์ กองเมืองปึก (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่อง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตการศึกษา 11 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโดยรวม พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากเพียงด้านเดียว นอกนั้นมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ บัทเลอร์ (Butler, 1996, 2341-A) ได้วิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการออกแบบ กราฟิกที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ควรรวบรวมแนวคิดและสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบ กราฟิกที่จำเป็นเกี่ยวกับการศึกษา ให้มากที่สุดก่อนดำเนินการพัฒนาหลักสูตรจากนั้นจึงแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกและนักศึกษาเมื่อดำเนินการพัฒนาแล้วควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกันทั้งนี้หน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมด้วย

1.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, 3-25) ได้ให้ความสำคัญกับภารกิจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ สถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสนองนโยบาย กฎระเบียบต่างๆ จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแม่บทการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดเป็นแผนพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2545, 4-7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาโดยสรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญคือ สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรขึ้นใช้เอง คือสามารถตอบสนองความต้องการ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริงสามารถเพิ่มเติมรายวิชาที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้

1.3 ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ธีระ รุณเจริญ (2547) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดหลักสูตรขั้นพื้นฐานว่า ทุกส่วนใน

สังคมมีส่วนในการจัดการศึกษารวมไปถึงคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และกำกับโรงเรียนตามธรรมนูญ โดยองค์กรภายนอกมีบทบาทในการกำกับและประเมินผลคุณภาพการศึกษา และมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดหาสื่อที่มีคุณภาพ และมีความหลากหลาย ทันสมัย ตรงตามความต้องการจัดให้มีเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าในเรื่องของการวัดผลและประเมินผล

1.4 ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, 3-25) ได้กล่าวถึงการดำเนินการบริหารหลักสูตรในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสรุปได้ว่า

1.4.1 มีการประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ

1.4.1.2 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

1.4.1.3 มีการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1.4.2 จัดให้มีการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยองค์กรภายนอก

1.4.3 สถานศึกษามีการรายงานการเรียนรู้ของผู้เรียนประจำปี

1.5 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2536, 72) กล่าวว่า การนิเทศในโรงเรียน หมายถึง การทำงานของผู้บริหารร่วมกับครูในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ องค์ประกอบที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนมี 3 ประการ

1. บุคลากรผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นความร่วมมือของผู้บริหารและคณะครู

2. วิธีการนิเทศ ตระหนักจุดมุ่งหมายการนิเทศ คือ การช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงหรือพัฒนาพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้น การหาข้อมูลศึกษาปัญหาข้อบกพร่อง กำหนดกิจกรรมการนิเทศและวิธีการนิเทศที่เหมาะสม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสำรวจ การสังเกตการสอนในชั้นแบบบันทึกพฤติกรรมครู นักเรียน

ระบบไตรภาคีทั้ง 3 ดังกล่าวแล้วนี้ จะต้องผสมผสานดำเนินการไปด้วยกัน หากมีข้อบกพร่องส่วนใดส่วนหนึ่งจะทำให้การนิเทศภายในโรงเรียน ยากที่จะประสบผลสำเร็จ

1.6 การสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, 2 - 4) ได้กล่าวไว้ว่า การสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ว่า สถานศึกษาจะต้องมีการรายงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนเป็นประจำและจะต้องมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรด้วย จากผล

การศึกษาในเรื่องของสถานศึกษามีการดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกภาคเรียน ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ หลักสูตรขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา ยังอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัญหาต่าง ๆ ดังที่พบในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรบางส่วนยังไม่เข้าใจชัดเจนและยังไม่มีการสรุปผลที่เป็นระบบและเป็นรูปแบบที่ชัดเจน การสรุปผลไม่ตรงกับความเป็นจริงและไม่ต่อเนื่อง และสถานศึกษาบางแห่งมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรไม่ชัดเจน

1.7 ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กล่าวไว้ในกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, 3 - 5) ว่าการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องนำผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาและ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะการปรับปรุง พัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เป็นส่วนสำคัญยิ่ง ที่ชี้ให้เห็นว่า สถานศึกษาเดินมาถูกทางหรือไม่

2 ข้อค้นพบในการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7

2.1 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนในสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประสบการณ์ในการทำงานและสภาพหน้าที่การทำงานที่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีโอกาที่จะได้นับข้อมูลข่าวสารในการอบรม ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรมากกว่าครูวิชาการ และครูผู้สอน จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรที่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 เมื่อจำแนกตาม อายุ พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีอายุแตกต่างกันอาจมีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการหลักสูตรแตกต่างกันหรือ หรือครูยังขาดความรู้

ความเข้าใจในการบริหารจัดการหลักสูตรซึ่งต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามากกว่า

2.3 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในสภาพการบริหารจัดการหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 เมื่อจำแนกตาม วุฒิการศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัย จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับการศึกษาของตนเองเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในด้านความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จึงมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะมีวุฒิการศึกษาต่างกันก็ตาม

2.4 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในสภาพการบริหารจัดการหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 เมื่อจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการบริหารจัดการหลักสูตรต้องมีการนำความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น และทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาเป็นปัจจัยในการบริหารจัดการหลักสูตร บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก มีความคุ้นเคยกับสภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นมากกว่า จึงส่งผลให้ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาสรุปผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 สภาพการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น 3 ลำดับคือ ด้านที่ 1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านที่ 5 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลและด้านที่ 4 ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านที่ 7 ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยไปน้อย 3 ลำดับคือ ข้อ 6. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองชุมชนรับทราบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 2. มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในความจำเป็นในการจัดทำ

หลักสูตร และ ข้อ 4. จัดทำระบบสารสนเทศการหาข้อมูลบุคลากรแหล่งความรู้อย่างเพียงพอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 1. มีการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรให้แก่บุคลากร

1.3 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจากมากไปน้อย 3 ลำดับคือ ข้อ 3. สถานศึกษามีการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน รองลงมาคือ ข้อ 8. สถานศึกษามีการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาเป็นรายปีหรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ และข้อ 1. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 6. มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.4 ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 2. สถานศึกษามีการวางแผนจัดหา เลือกทำ และพัฒนาสื่อ รองลงมาคือ ข้อ 3. สถานศึกษามีการวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ และข้อ 5. สถานศึกษาได้วางแผนวัดผลและประเมินผล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อ 4.สถานศึกษามีการวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านกิจกรรมแนะแนว

1.5 ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจากมากไปน้อย 3 ลำดับคือข้อ 4. การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือข้อ 1. สถานศึกษามีการประเมินคุณภาพภายในตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นระบบ และข้อ 2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 3. สถานศึกษารายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อชุมชนเป็นประจำปี

1.6 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล พบว่า อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจากมากไปน้อย 3 ลำดับคือ ข้อ 4. การรายงานการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล รองลงมาคือข้อ 2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน/โครงการ นิเทศ กำกับ ติดตามในสถานศึกษา และข้อ 3. สถานศึกษา มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และจัดทำเอกสารการนิเทศ ไว้อย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 1. สถานศึกษามีการตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

1.7 ด้านการสรุปการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจากมากไปน้อย 2 ลำดับคือ ข้อ 1. มีการดำเนินงานโดยการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้บริหารและบุคลากร และบุคคลทั่วไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือข้อ 2. ได้ดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกภาคเรียน ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรขึ้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.8 ด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจากมากไปน้อย 2 ลำดับคือ ข้อ 2. มีการปรับปรุงและพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการศึกษาในปีต่อไป และข้อ 1. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินผลสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตาม ตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตาม ตำแหน่ง

2.1.1 ด้านการเตรียมความพร้อม พบว่า ครูวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ

2.1.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน และครูวิชาการกับครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นมากกว่าครูวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.3 ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่าผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนและครูวิชาการกับครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูวิชาการและครูผู้สอน

2.1.4 ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.1.5 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล พบว่าครูผู้สอนกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการกับครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นมากกว่าครูวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.6 ด้านการสรุปการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับครูวิชาการ และผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูวิชาการและครูผู้สอน

2.1.7 ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน และครูผู้สอนกับครูวิชาการมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูวิชาการและครูผู้สอน

2.2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตาม อายุ

2.2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมพบว่า พบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี กับอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และ 41 ปีขึ้นไป

2.2.2 ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี กับ อายุระหว่าง 31 - 40 ปี และ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับผู้ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 21- 30 ปี

2.2.3 ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรพบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี กับ อายุ 41- ขึ้นไป และ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับผู้ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปีและ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี

3.2.4 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล พบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี กับอายุ 31 - 40 ปี และ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับผู้ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปีและ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี

2.2.4 ด้านการสรุปการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี กับอายุ 31 - 40 ปี และ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับผู้ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และผู้ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป

2.3 ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตาม วุฒิการศึกษา

2.3.1 พบว่าผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นชั้นที่ 1- 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.4 ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

2.4.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 - 20 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 - 20 ปี ตามลำดับ

2.4.2 ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 - 20 ปี และ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป และ 10 - 20 ปี

2.4.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 - 20 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป

2.4.4 ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. เตรียมบุคลากรให้พร้อมทางด้านความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2. มีการคัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการให้ความรู้ ความเข้าใจ ศึกษาดูงาน ทั้งในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผน การประมวลคุณภาพการศึกษา การวัดประเมินผล และรวมไปถึงการนิเทศกำกับ ติดตามประเมินผลด้วย
3. จัดหาวิทยากรผู้ที่มีความรู้ความสามารถและผู้มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนา

4. จัดแหล่งศึกษาค้นคว้า เอกสาร คู่มือ ระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ทันสมัย เพื่อการศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองของบุคลากร

5. มีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

6. จัดให้บุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

7. จัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรในการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามความต้องการและความจำเป็น

8. จัดให้มีแผนการปรับปรุง พัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเชิงคุณภาพระดับ โรงเรียน

2. ควรศึกษาถึงปัญหาของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้านของโรงเรียน ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3. ควรศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด

แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

----- (2545). แนวทางการนำมาตรฐานหลักสูตรไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้และการวัด

ประเมินผลตามสภาพจริง. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมสามัญศึกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการวิเคราะห์

สาระสำคัญ. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.

กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

ชัชชัย ชัยจิราญากุล. (2545). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง

ธีระ รุณเจริญ. (2547). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

(พิมพ์ครั้งที่ 2). บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.

- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2536). **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: พรทิวิการพิมพ์.
- สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 1 . (2545). **การศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของบุคลากรในสถานศึกษา เขตการศึกษา 1. นครปฐม: สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1. อุดรธานี.**
- สุรสิทธิ์ กองเมืองปัก. (2545). **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่องหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตการศึกษา 11. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 11.**
- Butler, J. B. (1996). "A Process for Effective Graphic Design Curriculum Development." **Dissertation Abstracts International**, 11(4), 4252-A.